

■ ■ ■

A TÖRÖK KÖNYVTÁRÜGY „PILLANATKÉPEI”. — *Egyetemi könyvtárak*. A társadalmi szokások, különösen pedig a családmódellem nagymértékben meghatározza azt az oktatási rendszert, amelyre az iskolatípusok és az őket kiszolgáló könyvtári rendszer épül. Merev, tekintélyvel alapuló az atmoszféra, amelyben a tanítás és a tanulás zajlik. Ennek okai: a társadalmi struktúra autokratikus jellege, a túlszűfolttság, a képzett oktatók, korszerű segédeszközök és tankönyvek hiánya. Az egyéni kezdeményezés, kötetlen vita és kritikus gondolkodás nem jellemző még az egyetemeken sem. Mivel a vizsgákon a számonkérést csupán az előadás és a tankönyvek anyagának memorizálása jelenti, az írásbeli beszámolókat háttérbe szorítják, a könyvtári kutatómunka, s végső soron a könyvtár fejlődése is visszamaradt. A reference könyvtár kulcsszerepét még ma sem ismerik el (igaz, nincsenek is erre a célra megfelelően képzett könyvtárosok sem). A hagyományos rendszerű egyetemeken minden tanszékhez, intézethez vagy klinikához tartozik egy-egy könyvtár az egyetem központi könyvtára mellett. E könyvtárak általában helyileg is szétosztottak, de szervezetileg is különállóak, mivel az egyes karok dékánjainak alárendeltek. Az esetek többségében semmiféle együttműködés nincs közöttük, ami sok átfedést, vagy éppen sokféleséget eredményez. Hivatalos könyvtárközi kölcsönzés sincs közöttük, a csereakciók lebonyolítása egyedi úton történik. Az együttműködésre tett erőfeszítések általában a beszerzések koordinálására, a katalogizálás egységesítésére irányulnak. Újabban felmerült — a költséges átfedések elkerülése céljából —, hogy szervezzék meg az egyetemi könyvtári rendszer technikai szolgáltatásainak központosítását. — *A könyvtárosok képzésének* három lehetősége létezik: 1) rövidtávú tanfolyamok, 2) gyakorlati képzés egyes egyetemi könyvtárakban (Bogazici-, Hacettepe Egyetem könyvtáraiban) és 3) egyetemi oktatás keretében, amely három helyen folyik. Az Isztambuli Egyetem Könyvtártudományi Tanszékén 4 éves program keretében elsősorban könyvtári vezetést, nemzeti könyv- és könyvtártörténeti ismereteket és könyvtári jogot tanítanak. Az Ankarai Egyetem Bölcsészettudományi Karán a Könyvtártudományi Tanszék 1954-ben Ford Alapítvánnyal létesült. Az első években amerikai professzorok oktattak itt. Az alapképzés 4 év, de meg lehet szerezni a doktori fokozatot is. A tantervben hangsúlyosan a bevezetés a könyvtártudományba, a szelekció elvei, kéziratok címléírása, osztályozása, számítógépnyelvek, Ottoman paleográfia tantárgyak szerepelnek. A harmadik képzőintézmény a Hacettepe Egyetemen található (Ankara, Beytepe Campus). Ez a nagyobb jövő előtt álló intézmény korszerűbben közelíti meg a könyvtári szakemberképzést. A kreatív, problémamegoldó képességek fejlesztése kerül előtérbe. — *A Török Könyvtárosok Egyesületét* 1949-ben Ankarában hozták létre. Törekvései közé tartozik a könyvtári dolgozók jobb anyagi megbecsülésének kiharcolása, szakmai szemináriumok, konferenciák rendezése és egy könyvtári törvény elfogadtatása. Ugyanis a könyvtárak elmaradott helyzetének legfőbb oka, hogy nincs országos rendelet vagy törvény, amely a könyvtárak működését szabályozná. — A török könyvtárügy még sok megoldásra váró feladat előtt áll. Ezek közül a legsürgetőbb a szakembergráda kiképzése, a könyvtárosok fizetésének rendezése, a könyvtárosi munka társadalmi elismertetése. Az országos szintű centralizáció akadályozza, hogy a szakemberek saját leleményük és alkotó készségük révén a maguk hatáskörében bármilyen változtatást kezdeményezzenek.

BUDA JÚLIA tudósítása

KUROSZMAN, K.: The academic library in Turkey c. írása alapján
(Int. Libr. Rev. 1980. 12.no. 173–200.p.).